

Zápis z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 19. října 2023

Jednání se uskutečnilo 19. října 2023 od 10:00 do 13:00. ve Strakově akademii.

Přítomné členky a přítomní členové:

Občanští členové: Albert Gwendolyn, Gronzíková Drbohlavová Alena, Kaleja Martin

Zástupci státní správy: Barbořík Michal, Beňák David, Černý Michal, Franěk Michal, Fuková Lucie, Horváthová Jana, Chrást Ondřej, Křeček Stanislav, Šimáček Martin, Šimáčková Laurenčiková Klára, Škarka Daniel

Hosté: Balog Ján, Kalašnikov Jiří, Nováková Denisa, Pařawa Jan, Škampová Venuše

Zá Úřad vlády ČR: Bursíková Jacques Kateřina, Černohousová Denisa, Kociánová Anna, Kundrák Viktor, Mácová Veronika, Mertlík Tadeáš, Nguyen Dieu Thuy

Návrh programu jednání:

1. Úvod a přivítání
2. Vzpomínka na Karla Holomka
3. Kontrola úkolů z minulého zasedání RVZRM
4. Prezentace Krizového informačního týmu (KRIT) Ministerstva vnitra a jeho komunikačních doporučení
5. Představení Expertní skupiny k prevenci a deeskalaci předsudečného násilí
6. Představení Platformy k zapojování Romů a spolupráci na lokální úrovni
7. Informace o činnosti Výboru zdravotně-sociálního
8. Různé
 - a. Informace o průběhu revize Rámcových vzdělávacích programů a zařazení výuky o historii a kultuře Romů do RVP
 - b. Informace o průběhu odškodnění obětí protiprávních sterilizací
 - c. Informace o vyhlášení dotačních programů ÚV ČR v oblasti romské menšin

1. Úvod a přivítání

Zasedání¹ Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“) zahájila místopředsedkyně Rady L. Fuková, která přivítala přítomné členky, členy, hostky a hosty. Poté představila nového ředitele Odboru lidských práv a ochrany menšin Viktora Kundráka, novou

¹ Na začátku zasedání nebyla Rada usnášeníschopná. Přítomno bylo pouze 10 členů. Nemohlo dojít ke schválení programu. Ke schválení programu došlo v průběhu jednání.

Odbor lidských práv a ochrany menšin

vedoucí oddělení Kanceláře Rady a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny Kateřinu Bursíkovou Jacques a zaměstnankyni Kanceláře Rady Martinu Seidlovou. L. Fuková poznamenala, že v současnosti probíhá proces renominace občanských členů Rady. Z důvodu neusnášeníschopnosti Rady neproběhlo v tomto bodě hlasování o programu jednání.

Počet přítomných členů/členek či jejich pověřených zástupců v úvodu jednání byl 10. K usnášeníschopnosti Rady byla potřeba přítomnost 14 členů/členek nebo jejich zástupců, Rada nebyla do bodu 3 programu jednání usnášeníschopná.

2. Vzpomínka na Karla Holomka

Přítomní účastníci jednání Rady uctili Karla Holomka, romského aktivistu a člena Rady minutou ticha.

3. Kontrola úkolů z minulého zasedání RVZRM

K. Bursíková Jacques představila dva úkoly vyplývající ze zasedání Rady dne 11. dubna 2023. Prvním úkolem bylo Usnesení č. 4/2023 k začlenění dějin a kultury Romů do kurikulární reformy a druhým úkolem bylo Usnesení č. 3/2022 2022 k aktuálnímu vývoji odškodňování za protiprávní sterilizace.

V průběhu tohoto bodu se zvýšil počet přítomných členů/členek či jejich pověřených zástupců jednání na 14, Rada se stala usnášeníschopnou.

4. Prezentace Krizového informačního týmu (KRIT) Ministerstva vnitra a komunikačních doporučení

J. Pařawa z Ministerstva vnitra (dále jen „MV“) představil Krizový informační tým MV (dále jen „KRIT“) a jeho činnost. Dle J. Pařawy je zásadní v případě krizové situace koordinace všech dotčených aktérů. K. Šimáčková Laurenčíková dodala, že existuje koordinační skupina, která v případě krizové situace koordinuje postup řešení krize. Součástí skupiny je K. Šimáčková Laurenčíková, L. Fuková, KRIT, PR Pohotovost Ministerstva pro místní rozvoj a Oddělení strategické komunikace Úřadu vlády. V rámci skupiny vzniklo „Komunikační desatero“ určené pro obce a zástupce romské i ukrajinské menšiny. Desatero má sloužit jako podpůrný materiál v krizových situacích. Jeho cílem je zabránit eskalaci krizové situace. Dále je dle K. Šimáčkové Laurenčíkové nutné, aby webové stránky úřadů byly srozumitelné a aby občané mohli lehce najít všechny informace. Zmínila též, že v rámci Úřadu vlády vzniká pracovní skupina, která se bude zabývat předsudečným násilím, jeho prevencí a legislativními změnami.

M. Šimáček z Agentury pro sociální začleňování (dále jen „ASZ“) představil šetření ASZ. Šetření se týkalo obav Romů převážně ze sociálně vyloučených lokalit. Ze šetření vyplynulo, že obavy se primárně týkají ztráty práce či bydlení ve prospěch ukrajinských uprchlíků. Dále se šetření zabývalo otázkou, odkud Romové čerpají informace. M. Šimáček pozval přítomné na

Odbor lidských práv a ochrany menšin

Konferenci, na niž bude představovat fungování ASZ v roce 2024. Konference se bude konat 12. prosince 2023. Prezentace M. Šimáčka je součástí příloh zápisu.

5. Představení Expertní skupiny k prevenci a deeskalaci předsudečného násilí

Daný bod byl projednán společně s bodem 4.

6. Představení Platformy k zapojování Romů a spolupráci na lokální úrovni

L. Fuková představila Platformu k zapojování Romů a spolupráci na lokální úrovni. Dle L. Fukové je zásadní komunikace s romskou komunitou. Je potřeba komunikovat srozumitelně, aby nevznikaly dezinformace uvnitř romské komunity. Dále považuje za důležité, že byla navázána užší spolupráce s policejními krajskými ředitelstvími. Platforma má sloužit jako nástroj naplňování Strategie romské integrace. Mělo by docházet k postupnému zapojování Romů do poradních orgánů na lokální i národní úrovni. Nyní probíhá pilotáž projektu s krajskými romskými ambasadory ve čtyřech krajích (Jihomoravský, Karlovarský, Pardubický a Ústecký kraj). Ambasadory jsou lokální zástupci z daných regionů, jejichž cílem má být zvýšení participace Romů.

Na konci daného bodu proběhlo hlasování o programu jednání

Hlasování o návrhu programu.

PRO	Zdržel se	PROTI
14	0	0

Program jednání byl schválen.

7. Informace o činnosti Výboru zdravotně-sociálního

A. Drbohlavová Gronzíková představila činnost Výboru zdravotně-sociálního (dále jen „Výbor“). Poslední jednání Výboru se konalo 17. října 2023. Na programu jednání byla příprava zákona o podpoře v bydlení, závěry Rady EU k zajištění rovného přístupu Romů k adekvátnímu a deseegrovanému bydlení a řešení problematiky segregovaných osad a představení platformy k zapojení Romů a spolupráci na lokální úrovni. L. Fuková dodala, že panují obavy kvůli výčtu cílových skupin, pro které má být podpora v bydlení určena. V cílových skupinách není explicitně rozepsána cílová skupina, která je diskriminována kvůli etnicitě, ale je pouze zahrnuta v kategorii „osob diskriminovaných na trhu s bydlením“, přičemž diskriminace je chápána dle Antidiskriminačního zákona. L. Fuková se domnívá, že aspekt etnicity by nebyl akceptován na kontaktních místech, které budou mít na starosti podporu v bydlení v obcích s rozšířenou působností.

Proběhlo hlasování o návrhu usnesení

Usnesení č. 5/2023

Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

ze dne 19. 10. 2023

K příloze č. 4 – seznamu skupin zvlášť potřebných osob návrhu zákona o podpoře v bydlení

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

- I. **podporuje** uplatněnou připomínku zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny k příloze č. 4 návrhu zákona o podpoře v bydlení – seznamu skupin zvlášť potřebných osob a v daném ohledu
 - a. **doporučuje** Ministerstvu pro místní rozvoj a Ministerstvu práce a sociálních věcí do přílohy č. 4 – seznamu skupin zvlášť potřebných osob přidat skupinu osob diskriminovaných na trhu s bydlením z důvodu svého domnělého nebo skutečného etnického původu za účelem zvýšení ochrany a zajištění pojistky pro tyto osoby v navrhovaném systému podpory;
- II. **vyzývá** Ministerstvo pro místní rozvoj a případně Ministerstvo práce a sociálních věcí, aby
 - a. v důvodové zprávě k návrhu zákona o podpoře v bydlení a Metodikách pro kontaktní místa zahrnula příkladný výčet skupin osob diskriminovaných na trhu s bydlením, do kterého zařadí Romy;
 - b. v Metodikách pro kontaktní místa zavedla princip, na základě kterého na žadatele o podporu v bydlení z řad osob diskriminovaných na trhu s bydlením nebudou kladeny přílišné zatěžující překážky ve věci prokazování diskriminace;
 - c. při přípravě a provádění zákona o podpoře v bydlení vzala na vědomí data a výzkumy prokazující skutečnost, že se Romové na trhu s bydlením potýkají s vysokou mírou diskriminace a sociálního vyloučení;
 - d. při přípravě a provádění zákona o podpoře v bydlení implementovala dílčí mezinárodní závazky ČR týkající se postavení Romů v oblasti bydlení - rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva ve věci ERTF k situaci Romů v oblasti bydlení a Závěry Rady EU o opatřeních k zajištění rovného přístupu Romů k adekvátnímu a desegregovanému bydlení a k řešení problematiky segregovaných osad.

Hlasování o usnesení.

PRO	Zdržel se	PROTI
11	3	0

Unesení bylo přijato

8. Různé

- a. **Informace o průběhu revize Rámcových vzdělávacích programů a zařazení výuky o historii a kultuře Romů do Rámcově vzdělávacích programů**

L. Fuková informovala, že se bude dále zasazovat o zařazení výuky o historii a kultuře Romů do Rámcových vzdělávacích programů (dále jen „RVP“) ve spolupráci s Ministerstvem školství,

Odbor lidských práv a ochrany menšin

mládeže a tělovýchovy, Národním pedagogickým institutem a Muzeem romské kultury. Dále uvedla, že téma plánuje projednat s ministrem školství, mládeže s tělovýchovy M. Bekem na společné schůzce. Nakonec vysvětlila, že z důvodu komplikovaného plnění usnesení k zařazení výuky o historii a kultuře Romů do RVP přijatého Radou v minulosti (usnesení 4/2023) navrhuje, aby se usnesení přeformulovalo za účelem určení konkrétní odpovědné osoby, která bude jednat s MŠMT a Národním pedagogickým institutem ve věci revize RVP, přičemž by v novém usnesení touto osobou byla určena L. Fuková.

Proběhlo hlasování o usnesení

Usnesení č. 6/2023 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

ze dne 19. 10. 2023

k začlenění dějin a kultury Romů do kurikulární reformy

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

I. žádá MŠMT ČR a NPI ČR, aby

- a. v rámci revize rámcových vzdělávacích programů (RVP) byla do jejich obsahu zahrnuta historie a kultura romského národa;
- b. při revizi RVP implementovaly dílčí mezinárodní závazky ČR související s jejím členstvím v Radě Evropy a jejího Výboru expertů pro problematiku Romů a Travelerů (ADI-ROM) a dále „Doporučením Výboru ministrů členským státům o začlenění dějin Romů a/nebo kočovníků do školních osnov a učebních materiálů“
- c. Informovaly Radu vlády pro záležitosti romské menšiny o postupu a časovém rámci procesu zahrnutí romské historie a kultury do revidovaných RVP do 31.12.2023

II. pověřuje zmocněnkyni vlády pro záležitosti romské menšiny a místopředsdkyni Rady vlády pro záležitosti romské menšiny Lucii Fukovou, aby se s žádostí v bodě I. usnesení obrátila na MŠMT a NPI ČR.

Hlasování o usnesení.

PRO	Zdržel se	PROTI
14	0	0

Usnesení bylo přijato

b. Informace o průběhu odškodnění obětí protiprávních sterilizací

Daný bod byl předřazen v programu. L. Fuková přítomné informovala, o společné schůzce s K. Šimáčkovou Laurenčíkovou a ministrem zdravotnictví V. Válkem, během které byly V. Válkovi představeny hlavní nedostatky průběhu odškodnění obětí protiprávních sterilizací.

Odbor lidských práv a ochrany menšin

V. Škampová představila aktuální stav vyřizování žádostí o odškodnění protiprávních sterilizací. Ke dni 12. října 2023 bylo podáno 1401 žádostí, z toho 470 žádostí bylo schváleno. Celkem 169 žádostí bylo zamítnuto a 98 řízení bylo zastaveno. D. Nováková doplnila, že Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZd“) rozšířilo okruh důkazů, které žadatelky mohou předložit.

S. Křeček představil závěry ze [Zprávy o šetření z vlastní iniciativy veřejného ochránce práv ve věci odškodnění protiprávní sterilizace](#), kterou vypracovala Kancelář veřejného ochránce práv (dále jen „KVOP“). S. Křeček uvedl, že šetření KVOP dospělo k závěru, že MZd pochybilo tím, že nevyřizuje žádosti o odškodnění ve stanovené lhůtě 60 dnů. Dále šetření KVOP upozornilo na skutečnost, že se žadatelky setkávaly s nevstřícnou komunikací ze strany MZd - žadatelkám nebyly zvedány telefony či MZd nebyla uznávána emailová komunikace, pokud nebyl součástí ověřený elektronický podpis. S. Křeček informoval, že KVOP navrhuje, aby byly přednostně vyřizovány žádosti žadatelů a žadatelek vyššího věku.

D. Nováková reagovala, že MZd nemůže upřednostňovat žádosti žadatelek vyššího věku, protože by se jednalo o diskriminaci podle věku. Nesouhlasila se závěrem, že MZd nereaguje na telefonáty a na emaily žadatelů/žadatelek.

K. Šimáčková Laurenčíková apelovala na to, aby byly přednostně vyřizovány žádosti starších žadatelek a aby MZd se žadatelkami komunikovalo vstřícněji. D. Beňák souhlasil s tím, že je potřeba, aby komunikace byla srozumitelnější. S. Křeček doplnil, že je možné posuzovat žádosti starších žadatelek přednostně. V. Škampová poznamenala, že požadavek na upřednostňování žádostí starších žadatelek předává vrchnímu řediteli pro legislativu a práva MZd Radku Policarovi. G. Albert navrhla možnost setkání mezi zástupci MZd a krajskými koordinátory pro romské záležitosti, aby se mohli seznámit s procesem vyřizování žádostí. V. Škampová uvedla, že je nakloněna setkání s krajskými koordinátory pro romské záležitosti. K. Šimáčková Laurenčíková navrhla, aby bylo vytvořeno pracovní místo, které by se věnovalo poradenství v oblasti vyřizování žádostí.

c. Informace o vyhlášení dotačních programů ÚV ČR v oblasti romské menšiny

Bod nebyl z časových důvodů projednán.

Lucie Fuková ukončila jednání Rady.

V Praze dne 30. října 2023

Zpracovala: Mgr. Dieu Thuy Nguyen

Za správnost: Mgr. Lucie Fuková

Mgr. Lucie Fuková v. r.

místopředsedkyně Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Úřad vlády České republiky

Odbor lidských práv a ochrany menšin

Příloha č. 1: Prezentace ASZ MMR „Romové & Ukrajinci – napětí v sociálně vyloučených lokalitách?“